

Informativni list Pomoć onima koji su otpušteni s posla

Gubitak posla je velika promjena, koja može nakratko prouzročiti jaki stres. Razlog tome je djelomično i činjenica što treba odmah donijeti važne financijske odluke. Ovdje su sadržane informacije, koje vam mogu pomoći u tom procesu nakon prestanka rada.

Na koji način možete iskoristiti novac od isplate zbog otpuštanja s posla

Vaša prava

Prije nego li bilo što odlučite, morate razumjeti razne dijelove paketa otpremnine zbog otpuštanja s posla koji dobijete od svog poslodavca.

Ukupna isplata koju ćete dobiti, vjerojatno će sadržavati slijedeće:

1. Godišnji odmor na koji ste imali pravo, a niste ga iskoristili, uključujući i sve dodatke za odmor na koje imate pravo
2. Prikupljeni dopust za dugoročni rad (long service)
3. Isplata otpremnine zbog otpuštanja s posla.

Neki poslodavci uključuju u otpremninu i iznos neiskorištenog bolovanja.

Vaša isplata otpremnine zbog otpuštanja s posla

Vaša isplata otpremnine zbog otpuštanja s posla je sav dodatni novac koji dobijete zbog toga što ste otpušteni s posla. Poznata i pod imenom Isplata zbog prekida radnog odnosa (Employment Termination Payment – (ETP)), ova isplata se može sastojati od:

- dio koji je oslobođen plaćanja poreza; i
- dio koji podliježe plaćanju poreza.

Ovisno o tome kakav ugovor imate s poslodavcem, možete dobiti takozvanu Prijelaznu isplatu za otpuštanje s posla (Transitional Termination Payment - (TTP)). Dobit ćete TTP ako ste imali pravo na Eligible Termination Payment na temelju ugovora o radu ili ugovora koji je bio na snazi prije 10. svibnja 2006. Samo se TTP može prebaciti u fond uplaćene mirovine (super). ETP-ovi se ne mogu prenijeti u mirovinski fond.

Komponenta koja ne podliježe plaćanju poreza

Granica sredstava oslobođenih plaćanja poreza je \$8,435 plus \$4,218 za svaku godinu rada kod poslodavca. Iznosi do granice neplaćanja poreza predstavljaju vašu komponentu oslobođenu plaćanja poreza.

Kako se oporezuje komponenta isplate zbog otpuštanja s posla koja podliježe plaćanju poreza

Poslodavac će vam dati pregled sadržaja paketa, iz kojeg se vidi od čega se sastoji ukupna isplata i iz koje se također vidi imate li pravo na TTP ili ne. Oporezivanje ovih isplata je detaljnije objašnjeno u nastavku teksta. Ove stope vrijede ako ste dostavili svoj broj poreznog dosjea.

Za ETP	
Starosna dob*	Način oporezivanja
Ispod 55 godina	Prvih \$165,000: 30% †
	Iznos preko \$165,000: 45% †
55 i stariji	Prvih \$165,000: 15%†
	Iznos preko \$165,000: 45%†

TTP-i uzeti u gotovini	
Starosna dob*	Način oporezivanja
Ispod 55	30% †‡
55 i stariji	Prvih \$165,000: 15%†
	Iznos preko \$165,000: 30%†‡

Prebacivanje TTP-a u 'super'	
Starosna dob*	Način oporezivanja
Sve starosne dobi	15% †

* Starosna dob na dan završetka financijske godine kada je izvršena isplata.

† Plus porez za Medicare od 1.5%

‡ TTP iznosi koji su viši od milijun dolara oporezuju se s 45% (plus Medicare Levy od 1.5%), osim ako se prebace u mirovinski fond i u granicama su doprinosa prije oporezivanja.

Napomena: Namet za poplavu može se također primijeniti za isplate primljene u 2011/12 godini.

Za detaljnije podatke posjetite www.ato.gov.au

Što učiniti i kada?

Prvi tjedan:

Provjerite svoju isplatu

Provjerite je li sažetak paketa koji dobivate od poslodavca točan ili, ako smatrate da je potrebno, pitajte knjigovođu da provjeri te podatke. Provjerite također jeste li primili TTP. Ako jeste, morat ćete donijeti odluku što ćete učiniti s tom isplatom (uzeti je kao gotovinu ili je prebaciti u 'super') i obavijestiti poslodavca o tome.

Odlazak u mirovinu ili povratak na posao?

Ako imate 55 godina i više, nudi vam se nekoliko mogućnosti. Bez obzira da li ste u poziciji da odete ranije u mirovinu ili ne, možda ćete htjeti razmotriti mogućnost uspostavljanja priliva prihoda od svoje uštedene mirovine. To vam može pomoći da si nadodate prihod dok tražite posao. A kada počnete ponovno raditi, vladin program prijelaza u mirovinu (Transition to Retirement (TTR)) će vam omogućiti da nastavite primati priliv prihoda, izdvajate sredstva od plaće u mirovinu (salary sacrifice) i potencijalno uštedite na tisuće dolara na porezu

Da biste izračunali koliki iznos biste mogli primiti i koliko će to utjecati na vašu ukupnu ušteđevinu možete koristiti Over 55 Savings Planner na www.australiansuper.com/calculators.

Napravite si proračun

Možda će vam koristiti ako si napravite proračun, kako biste utvrdili koliko vam je gotovine potrebno u narednih nekoliko mjeseci i morate li smanjiti troškove svog kućanstva. Korisna strategija je podijeliti životne troškove u prijeko potrebne troškove (kao što je špeceraj, plaćanje stanarine ili stambenog kredita i računa za struju i plin) te neobavezne troškove (kao što su odlasci u restorane te zabava i provod).

Kontaktirajte Centrelink

Možda imate pravo na financijsku pomoć od Centrelinka. No možda ćete morati pričekati određeno vrijeme prije nego što budete stekli pravo na pomoć za osobe s niskim primanjima, zato bi bilo dobro da odmah kontaktirate Centrelink i:

- Prijavite se da tražite posao, koristeći potvrdu o prestanku zaposlenja (Employment Separation Certificate), koju možete tražiti od svog poslodavca.
- Provjerite imate li pravo na primanje pomoći za osobe s niskim primanjima, prije nego što odlučite što ćete učiniti s novcem od isplate zbog otpuštanja kao viška radne snage.
- Provjerite imate li pravo na karticu za zdravstvene povlastice (Health Care Card), koja vam može pomoći da smanjite troškove života.

Morate kontaktirati Centrelink i ako idete u mirovinu i mate pravo na starosnu mirovinu (Age Pension).

Pojedinosti o pravima možete provjeriti na Centrelinkovoj web stranici www.centrelink.gov.au ili ako nazovete 13 28 50 (za usluge zapošljavanja) ili 13 23 00 (za Australce starije dobi).

Prvi mjesec

Odlučite kako ćete koristiti TTP (ako ga imate)

Ako imate pravo na TTP, poslodavac će vam dati saopćenje pred isplatu koje vam omogućuje odabrati između tri opcije plaćanja:

1. Prebacivanje cjelokupnog iznosa (vašeg TTP-a, ne cjelokupne isplate) u fond uplaćene mirovine (super).
2. Uzimanje cjelokupnog iznosa u gotovini.
3. Uzimanje dijela TTP-a u gotovini i prebacivanje ostatka u 'super'.

Morate upisati svoje podatke u predviđeni prostor i poslati izjavu nazad poslodavcu u roku od 30 dana. Ako ne pošaljete izjavu na vrijeme, poslodavac će vam platiti TTP u gotovini i bit će prekasno da se iznos prebaci.

Prednosti prebacivanja TTP-a

- Ako ste mlađi od 55 godina, možete platiti samo polovicu poreza koji biste platili za većinu cjelokupnog vašeg TTP-a da ste ga uzeli u gotovini – normalno 15% u odnosu na 30%.
- Osigurati da dobijete dugoročnu korist od isplate umjesto da to iskoristite u kratkom roku.

Provjerite svoja prava na osiguranje

Čak i ako ne budete davali nikakav daljnji doprinos na svoj račun kod AustralianSuper u narednim mjesecima, osiguranje za slučaj smrti i potpune i trajne nesposobnosti (Death, Total & Permanent Disability - (TPD)) i za zaštitu dohotka (Income Protection - (IP)) nastavit će se u narednih 13 mjeseci, od kraja mjeseca kada je izvršen zadnji doprinos na poslu (premije osiguranja će se nastaviti odbijati svaki mjesec). Sada je, međutim, vrijeme kada treba razmotriti svoje pokriće. Kalkulatori na našoj web stranici www.australiansuper.com/calculators omogućuju vam da odmjerite različite razine pokrića i njihov utjecaj na vaše premije.

Reorganizirajte zajmove i dugove

Ako ste iznenada dobili otkaz, možete se naći u situaciji da otplaćujete zajam ili neke druge financijske obveze, koje vam sada postaju preveliki problem. Svakako što prije porazgovarajte o svojoj situaciji sa zajmodavcem.

Ako vam je potrebna pomoć u ovome, možete dobiti besplatno financijsko savjetovanje. Pojedinosti o tome kakva je pomoć dostupna možete naći na Financial Counselling Australia (FCA) web stranici www.financialcounselingaustralia.org.au ili ako nazovete 1800 007 007 iz bilo kojeg dijela Australije.

U roku od dva mjeseca

Organizirajte svoju uplaćenu mirovinu (super)

Ono o čemu se ne morate brinuti je vaš fond uplaćene mirovine (super). Ne morate ništa učiniti ako želite i dalje ostati kod AustralianSuper i pri tome i dalje plaćati jednu od najnižih naknada u ovoj industriji da se stručni tim brine o vašoj štednji.

Ako se ponovno zaposlite, jednostavno zamolite novog poslodavca da zajamčeni doprinos za mirovinu uplaćuje na račun AustralianSuper. To će vam pomoći da ne plaćate dvostruke pristojbe ili se prebacujete u fond koji koristi neke od svojih prihoda od ulaganja za plaćanje dividendi dioničarima ili provizije financijskim savjetnicima.

Ako imate mirovinsku štednju u drugom fondovima, lako možete objediniti svu svoju mirovinsku štednju na svoj račun kod AustralianSuper. To će vam uštedjeti plaćanje nepotrebnih dodatnih naknada te olakšati praćenje ukupnog stanja mirovinske štednje.

Razmislite o savjetovanju sa stručnjakom

Možda bi vam koristilo dobiti neke opće savjete o planiranju i vođenju financija. Kao član fonda AustralianSuper, imate pravo na financijski savjet kod IFFP savjetnika - savjetnika za financijsko planiranje industrijskog fonda, za koji se plaća pristojba, ali se ne plaća provizija. Za više informacija nazovite IFFP na 1300 138 848 ili posjetite www.iffp.com.au

Alternativno, Centrelink Financial Information Service vodi seminare i pruža besplatne savjete o cijelom nizu financijskih pitanja, uključujući i pitanje okvirnog izbora koji imate nakon gubitka posla. Za više podataka nazovite 13 23 00 ili posjetite www.centrelink.gov.au i slijedite linkove do stranice o financijama pod naslovom Financial Information Service.

Bolji osjećaj

Otpuštanje s posla je često popraćeno nizom šokova, kao što je nagli gubitak posla, suočavanje s mogućom nezaposlenošću i mogućnošću ili realnošću financijskih poteškoća. To neminovno ostavlja jake emocionalne posljedice. Podrška obitelji ili malo vremena kako bi se čovjek navikne na tu situaciju, često su dovoljni da se prebrodi početna reakcija.

No ako vam osjećaj ljutnje, frustracije, pesimizma, nervoze ili depresije ostane i nakon proživljenog prvog šoka, možda će vam pomoći da s nekim porazgovarate.

Ako želite provjeriti je li vaša reakcija normalna ili o tome trebate s nekim porazgovarati, posjetite [beyondblue](http://beyondblue.org.au) web stranicu (www.beyondblue.org.au). Slijedite Get information link gdje možete učitati primjerak knjižice *Taking Care of Yourself – and Your Family – after Retrenchment and Financial Loss – (Voditi brigu o sebi – i svojoj obitelji – nakon otpuštanja s posla i financijskog gubitka)* ili nazovite 1300 224 636 da vam pošalju primjerak.

U ovoj vrlo korisnoj knjižici opisan je niz emocionalnih reakcija koje ljudi obično osjećaju nakon što su izgubili posao, navedeni su znakovi opasnosti na koje treba obratiti pozornost i sadržano je puno prijedloga koji će vam pomoći održati pozitivno stanovište i naći pravu pomoć ako vam je potrebna.

Briga o sebi u vrijeme velikog stresa

Mi živimo u vremenu punom stresa. Stres kod nekih ljudi može voditi u depresiju, probleme vezane za alkohol ili još ozbiljnije probleme. To nije neobično niti je nešto čega se treba sramiti. Ukoliko vi ili netko koga poznajete osjeća visoku razinu stresa, ili osjećate kako vam je teško nositi se sa svim tim, posjetite SuperFriend web stranicu na www.superfriend.com.au

Realizirana od strane grupe industrijskih mirovinskih fondova, uključujući i AustralianSuper, ova web stranica okuplja resurse širokog spektra zdravstvenih organizacija i pruža informacije i savjete u svezi:

- jednostavnih i učinkovitih načina za poboljšanje tjelesnog i mentalnog zdravstvenog stanja
- postizanja zdrave ravnoteže u radu/životu
- otkivanja simptoma uobičajenih mentalnih i emocionalnih problema; i
- dopiranja do izvora pomoći i dobivanja pomoći.

Pitanja koja se često postavljaju

P: Hoće li dodatni iznos uplaćene mirovine biti uljkučen u moju isplatu zbog prestanka rada?

O: Ne.

Isplate zbog prestanka rada ne uključuju zajamčene doprinose u mirovinski fond (Superannuation Guarantee – (CG)). Ako nas vi ili vaš poslodavac obavijestite da ste dobili otkaz, mi vam možemo reći koliko vam je točno uplaćeno u mirovinski fond.

Mi ćemo vam moći također reći koliki dio uplaćene mirovine ima, ili ako uopće ima, neograničeni pristup dijelu koji nije konzerviran i koji se može podići.

P: Mogu li ostati kod AustralianSuper?

O: Da.

Vi automatski ostajete kod AustralianSuper. Ne morate ništa učiniti dok čekate na slijedeći posao.

Kada dobijete novi posao, možete jednostavno pitati novog poslodavca da uplati vaš doprinos na vaš račun u AustralianSuper.

Ako otvorite svoju poslovnu djelatnost i postanete samostalni djelatnik, možete, ako želite, prebaciti ostatak na naš osobni plan - Personal Plan, koji je posebno namijenjen samostalnim djelatnicima. Potrebno je samo popuniti obrazac.

Ako ste već napunili 55 godina i imate najmanje \$10,000 na računu, možete također početi primati mirovinu iz fonda AustralianSuper, u sklopu prijelaza u mirovinu. Ako nastavite raditi sa skraćenim radnim vremenom, možete koristiti AustralianSuper mirovinu kako biste nadopunili svoj prihod. Ako idete trajno u mirovinu, AustralianSuper mirovina vam može pružiti fleksibilan, prilagodljiv prihod koji je oslobođen plaćanja poreza nakon napunjenih 60 godina. Za više podataka posjetite www.australiansuper.com/pension

P: Mogu li sada podići dio svoje uplaćene mirovine (super)?

O: Ako imate manje od 55 godina, možete podići dio uplaćene mirovine kao jednokratnu isplatu ako:

- imate neograničene, nekonzervirane beneficije ili
- ispunjavate uvjete i imate odobrenje za ranu isplatu uplaćene mirovine na temelju suosjećajnosti (potreba za novcem u svrhu plaćanja liječenja zbog teškog stanja) ili zbog financijskih teškoća (koje zahtijevaju dokaz o državnoj potpori u zadnjih 26 tjedana i stalno primanje pomoći).

Možete provjeriti imate li neočuvanu mirovinu ako nas nazovete, provjeravate svoj šestomjesečni izvještaj ili obavite prijavu na svoj račun putem interneta.

Kada napunite 55 godina, (pod uvjetom da ste rođeni prije 1. srpnja 1960.), možete:

- trajno otići u mirovinu i podići koliki želite paušalni iznos mirovine

- otići u mirovinu i početi primati priliv prihoda na račun iz fonda uplaćene mirovine, kao što je AustralianSuper mirovina ili
- smanjiti radne sate i koristiti dotok prihoda na račun kako biste nadopunili primanja.

P: Ako se sada skine nekoliko tisuća dolara, hoće li to učiniti znatnu razliku u iznosu moje ukupne konačne beneficije?

O: Da.

Svako veće podizanje sredstava iz uplaćenog fonda mirovine imat će znatnog utjecaja na vašu uštedevinu za mirovinu. Koristite naše kalkulatore putem interneta na www.australiansuper.com/calculators kako biste izračunali koliki učinak podizanje sredstava može imati na mirovinu.

P: Plaćaju li se neke dodatne pristojbe?

O: Ne.

AustralianSuper ne naplaćuje nikakve dodatne pristojbe vezane za gubitak posla, promjenu poslodavca ili nezaposlenost. Čak i ako ste promijenili fond i zatvorili račun u AustralianSuper, ne naplaćuje se pristojba zbog prekida, jedino se plaća pristojba za skidanje sredstava u iznosu od \$35.

Standardni iznos od \$35 za podizanje sredstava odnosi se i na podizanje bilo kojeg iznosa neograničenog neočuvanog super fonda.

P: Nastavlja li se moje pokriće osiguranja?

O: Da.

Ako imate osiguranje za slučaj smrti i potpune i trajne nesposobnosti (Death, Total & Permanent Disability - (TPD)) ili osiguranje za zaštitu dohotka (Income Protection - (IP)) bit ćete pokriveni narednih 13 mjeseci, čak i ako novi doprinos ne bude uplaćen na račun, pod uvjetom da još uvijek ima dovoljno novca na vašem računu koji bi pokrio premije.

P: Mogu li dobiti otpremninu zbog otpuštanja čak i ako moj poslodavac ide u likvidaciju?

O: Da.

Ako vam nisu isplaćene nikakva ili potpuna prava zato što je vaš poslodavac pao pod stečaj ili je u likvidaciji, možete poslati obrazac General Employee Entitlements and Redundancy Scheme (GEERS). GEERS program može platiti neisplaćene plaće u razdoblju do tri mjeseca, sav neisplaćeni godišnji i dugogodišnji dopust, plaću do pet tjedana od uručivanja otkaza i plaću do četiri tjedna stečenih prava prilikom otkaza za svaku punu godinu zaposlenja kod tog poslodavca – iako postoje ograničenja u slučaju viših plaća. Za detaljnije podatke posjetite www.deewr.gov.au ili nazovite GEERS na telefon 1300 135 040.

Za više informacija

Ako vam je potrebna veća pomoć zbog otpuštanja s posla, nazovite nas na **1300 300 273**. Mi imamo i dvojezično osoblje ili vam možemo pomoći da dobijete do tumača.